

CPT-komiteasta lyhyesti

Lisätietoja

- ▶ CPT:n vierailuraportteja, niihin saatuja valtioiden vastauksia, julkisia lausuntoja ja yleisraportteja on luettavissa CPT:n Internet-sivuilla.
- ▶ CPT on kehittänyt vapautensa menettäneiden kohtelua koskevia standardeja. Niiden yhteenveto on julkaistu esitteessä "CPT standards".
- ▶ Lisätietoja CPT:n valtuutuksesta ja toimintamenetelmistä on asiakirjassa "European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment" sekä sen selitysraportissa "Explanatory Report".

Yhteystiedot:

Secretariat of the CPT (CPT:n sihteeristö)
Council of Europe (Euroopan neuvosto)
F-67075 Strasbourg Cedex
Ranska

Internet: www.cpt.coe.int
Sähköposti: cptdoc@coe.int
Puh.: +33 (0)3 88 41 39 39
Fax: +33 (0)3 88 41 27 72

www.coe.int

Euroopan neuvosto on maanosan johtava ihmisoikeusjärjestö. Sillä on 47 jäsenmaata, joista 28 on Euroopan yhteisön jäseniä. Kaikki Euroopan neuvoston jäsenvaltiot ovat myös ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltion suojaamiseksi tehdyn Euroopan ihmisoikeussopimuksen allekirjoittajamaita. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien valvoo yleissopimuksen täytäntöönpanoa jäsenmaissa.

Vapautensa menettäneiden ihmisten huonon kohtelun ehkäiseminen Euroopassa

— CPT-komitea arvioi vapautensa menettäneiden kohtelua tekemällä vierailuja paikkoihin, joissa näitä ihmisiä pidetään pidätettyinä tai vangittuina. Kohteita ovat vankilat, nuorisovankilat, poliisiasemat, maahanmuuttajien säilytyskeskukset, psykiatriset sairaalat, sosiaalihuollon laitokset jne.

— CPT:n valtuuskunnilla on rajoittamaton pääsy näihin paikkoihin, ja heillä on oikeus liikkua vapaasti niiden sisällä. Valtuuskunnat käyvät yksityisiä keskusteluita vapautensa menettäneiden kanssa ja ovat vapaasti yhteydessä kaikkiin tietolähteisiin.

— Jokaisen käyntinsä jälkeen CPT lähettää asianomaiselle valtiolle yksityiskohtaisen selonteon, jossa se raportoi löydöksistään ja antaa suosituksia sekä esittää omia kommenttejaan ja mahdollisia lisätietopyyntöjä. CPT kehottaa myös antamaan yksityiskohtaiset vastaukset omassa selonteossaan esiin nostamiinsa kysymyksiin. Nämä raportit ja niihin saadut vastaukset ovat osa asianomaisten valtioiden kanssa käytävää vuoropuhelua.

— CPT:n koko nimi on Eurooppalainen komitea kidutuksen, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen estämiseksi. Nimensä korostuu kaksi tärkeää näkökulmaa: ensinnäkin CPT:n toiminta kattaa koko Euroopan. Toiseksi kyse ei ole vain kidutuksesta, vaan monista muistakin tilanteista, joita voi pitää epäinhimillisenä tai halventavana kohteluna tai rankaisemisena.

Vierailujärjestelmä

— Vierailun tekee nimetty delegaatio eli valtuuskunta, johon kuuluu tavallisesti useita CPT:n jäseniä ja komitean sihteeristön virkamiehiä sekä tarvittaessa muita asiantuntijoita ja tulkkaja.

— CPT:n valtuuskuntien vierailut tehdään säännöllisin väliajoin (tavallisesti neljän vuoden välein), mutta tarvittaessa järjestetään myös ylimääräisiä vierailuja.

— Komitean on ilmoitettava asianomaiselle valtiolle suunnittelemansa vierailun ajankohta. Tämän tiedon antamisen jälkeen CPT:n valtuuskunta voi milloin tahansa käydä kaikissa niissä paikoissa, jossa vapautensa menettäneitä henkilöitä pidetään.

Yhteistyö ja luottamuksellisuus

— Yhteistyön ja luottamuksellisuuden periaatteet sisältyvät CPT:n perustamista koskevaan kansainväliseen sopimukseen.

- ▶ Kansallisten viranomaisten kanssa tehtävä yhteistyö on keskeinen tekijä CPT:n työssä, sillä työn päämääränä on vapautensa menettäneiden ihmisten suojeleminen eikä valtioiden tuomitseminen niiden väärinkäytöksistä.
- ▶ Luottamuksellisuus on CPT:n työn toinen peruspiirre: komitean käyntien tulokset, sen raportit sekä asianomaisten valtioiden antamat vastaukset ovat periaatteessa luottamuksellisia. Tästä huolimatta suuri osa CPT:n työtä koskevasta tiedosta on julkista.

Julkaisut

- ▶ Asianomainen valtio voi itsekin pyytää CPT:n raportin ja oman vastineensa julkistamista. Tähän mennessä suurin osa valtioista on halunnut näiden asiakirjojen tulevan julkisiksi.
- ▶ Jos valtio ei tee yhteistyötä taikka kieltäytyy tekemästä CPT:n suositusten mukaisia parannuksia, komitea voi päättää ns. julkilausuman antamisesta.
- ▶ CPT laatii lisäksi vuosittain julkaistavan yleisraportin omasta toiminnastaan.

CPT:n rakenne

- ▶ CPT:n jäsenet ovat riippumattomia ja puolueettomia asiantuntijoita. Heidän ammatillinen taustansa vaihtelee: mukana on juristeja, lääkäreitä ja vankila- tai poliisitoiminnan asiantuntijoita.
- ▶ Yksi jäsen Euroopan Neuvoston ministerineuvoston nimeämä ja tulee jostain allekirjoittajavaltiosta. Henkilöjäsenet ovat mukana yksityishenkilöinä eivätkä he siis edusta sitä valtiota, josta heidät on ryhmään nimetty. Riippumattomuus taataan myös siten, että jäsenet eivät vieraile niissä valtioissa, joista heidät on valittu.
- ▶ CPT:n sihteeristö kuuluu hallinnollisesti Euroopan Neuvostoon.

Tausta

- ▶ CPT on perustettu vuonna 1989 voimaan tulleen Euroopan Neuvoston jäsenmaiden allekirjoittaman Eurooppalaisen kidutuksen, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen estämiseen tähtäävän yleissopimuksen nojalla.
- ▶ Se nojautuu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklaan, jonka mukaan ”Ketään ei saa kiduttaa, eikä kohdella tai rangaista epäinhimillisellä tai halventavalla tavalla”.
- ▶ CPT ei ole tutkintaa suorittava elin, vaan se on oikeuslaitoksen ulkopuolinen ennaltaehkäisevä mekanismi, jolla suojellaan vapautensa menettäneitä kidutukselta ja muilta kaltoin kohtelun muodoilta. Näin ollen se täydentää Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeudellista työtä.

Ratifiointit

- ▶ Yleissopimuksen on tähän mennessä ratifioinut 47 Euroopan Neuvoston jäsenmaata.
- ▶ Yleissopimuksen voivat allekirjoittaa kaikki Euroopan Neuvoston jäsenmaat. Euroopan Neuvoston ministerineuvosto voi kutsua minkä tahansa järjestöön kuulumattoman maan liittymään mukaan yleissopimukseen. ei kuulu, liittuma konventsiooniga.